

# De Økonomiske Råd

## Formandskabet

### PRESSEMEDDELELSE FRA FORMANDSKABET FOR DE ØKONOMISKE RÅD **KLAUSULERET TIL DEN 12. OKTOBER 2021 KLOKKEN 12.00**

Efterårets *vismandsrapport* (De Økonomiske Råds formandskabs diskussionsoplæg til mødet i Det Økonomiske Råd) indeholder fem kapitler:

- Aktuel økonomisk politik
- Konjunkturvurdering og offentlige finanser
- Finanspolitisk holdbarhed
- Helbred og de ældres beskæftigelse
- Regneprincipper og konsekvensvurderinger

#### **Genopretningen af dansk økonomi er gået hurtigt – ikke længere brug for hjælpepakker**

Danmark er kommet bedre gennem covid-19-pandemien end de fleste andre lande, både hvad angår sundhed og økonomi. Lønmodtagerbeskæftigelsen er mere end 50.000 personer over niveauet før pandemien, og BNP nåede i andet kvartal næsten 2 pct. op over niveauet fra slutningen af 2019.

Aktivitet fremgangen indebærer, at dansk økonomi allerede nu befinder sig i en højkonjunktur. I 2022 er der udsigt til, at beskæftigelsen vil overstige det strukturelle niveau med 1¾ pct., svarende til mere end 50.000 personer.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

*“Der er fortsat erhverv, der er ramt af pandemien og dens eftervirkninger, men overordnet er dansk økonomi på højde med situationen før pandemien. Der er derfor ikke længere brug for generelle hjælpepakker, der også i hovedsagen er ophørt.”*

#### **Planlagt opstramning af finanspolitikken i 2022 er ikke stor nok**

Der er udsigt til en stramning af finanspolitikken i 2022 set i forhold til 2021. En væsentlig del af opstramningen skyldes dog ophør af corona-relaterede udgifter, og set i forhold til situationen før pandemien er den planlagte finanspolitik i 2022 ekspansiv. Dette til trods for, at der er udsigt til yderligere fremgang i dansk økonomi.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

*“Overordnet går det godt i dansk økonomi, og der er udsigt til fortsat fremgang. Derfor er der ikke længere behov for, at finanspolitikken stimulerer efterspørgslen. Vores anbefaling er derfor, at finanspolitikken strammes i forhold til det planlagte.”*

*“En oplagt mulighed kunne være at ophæve BoligJob-ordningen helt. Der er ikke gode, strukturelle argumenter for ordningen – og nu er et godt tidspunkt at afskaffe den på.”*

#### **Mangel på arbejdskraft**

Selvom der er brancher, der fortsat er mærket af pandemien, melder et stort antal virksomheder om betydelige rekrutteringsudfordringer. Regeringen har spillet ud med *Danmark kan mere I*, og der er

for nylig indgået en trepartsaftale. De forventede effekter af udspillet og trepartsaftalen i forhold til den aktuelle situation på arbejdsmarkedet er usikre og formentlig begrænsede. Hverken udspillet eller aftalen omtaler beløbsgrænsen for udenlandsk arbejdskraft.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

*“Det er forståeligt, at regeringen gerne vil hjælpe brancher, der signalerer mangel på arbejdskraft. Men man bør være omhyggelig med at undgå at gribe til strukturelle initiativer, som man ikke ville gennemføre under normale omstændigheder, for at løse et problem her og nu.”*

*“Formandskabet har tidligere anbefalet, at beløbsgrænsen for udenlandsk arbejdskraft sænkes. Det vil bidrage til at mindske manglen på arbejdskraft, og vores tidligere analyser viser, at de afledte effekter på løn og beskæftigelse for danskere er stærkt begrænsede.”*

### **Behov for en 2030-plan og en budgetlovsevaluering**

De offentlige finanser er sunde, og der er udsigt til omtrent balance på de offentlige finanser frem mod 2030. I 2030 er der dog udsigt til et lille underskud på omkring ¼ pct. af BNP, et underskud, som regeringen venter bliver større. I lyset af de sunde offentlige finanser er det ikke desto mindre økonomisk forsvarligt at sænke budgetlovens underskudsgrænse og den mellemfristede saldomålsætning i 2030. En lavere grænse vil mindske risikoen for, at midlertidige forhold og ændringer i usikre skøn kan føre til, at der bliver behov for at gennemføre finanspolitiske stramninger på et tidspunkt, der er ugunstigt for økonomien som en helhed.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

*“De offentlige finanser er sunde, og vi vurderer, at det er økonomisk forsvarligt at sænke budgetlovens underskudsgrænse til -1 pct. af BNP.”*

*“Der er behov for at få gennemført den planlagte budgetlovsevaluering, og der er brug for en 2030-plan, som kan sætte rammen for den økonomiske politik de kommende år.”*

### **Ældres helbred påvirker beskæftigelsen**

Efterløns- og folkepensionsaldrene er gradvist forhøjet siden 2014. Forhøjelserne har indtil nu øget beskæftigelsen markant. Det er afgørende for den finanspolitiske holdbarhed, at danskerne også de kommende år udskyder tilbagetrækningstidspunktet i takt med at vi lever længere.

En forudsætning for gradvise udskydelser af tilbagetrækningstidspunktet er, at ældre har helbredet til at arbejde flere år og at arbejdsgiverne forstår at udnytte mulighederne i at flere ældre er på arbejdsmarkedet længere. I rapporten er der set nærmere på, hvordan ældres helbred påvirker erhvervsdeltagelsen og beskæftigelsen.

Analyserne viser, at den gradvise forværring af helbredet over livet reducerer beskæftigelsen for danskere over 50 år. Analyserne viser dog også, at danskerne trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet af andre årsager end helbredet.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

*“Vores analyser viser, at helbredet ikke ligner en væsentlig barriere for senere tilbagetrækning de kommende år, men det udelukker ikke, at der vil være grupper på arbejdsmarkedet, hvor helbredet er en begrænsende faktor.”*

*“Der er brug for mere viden om sammenhængen mellem helbred og ældres beskæftigelse. En forudsætning for, at beskæftigelsen kan stige fremover, er, at helbredet er tilstrækkelig godt, og det indikerer vores analyser, at det i gennemsnit er. Men det forudsætter også, at arbejdsgiverne forstår at gøre brug af de ældre.”*

*“Vi viser, at der er en sammenhæng mellem udviklingen i helbredet og de ældres beskæftigelse. Det åbner for nogle interessante perspektiver for effekten af offentlige sundhedsudgifter, sundhedsrelaterede afgifter og regulering af arbejdsmiljøet. Det er desværre noget, vi ved alt for lidt om.”*

### **Behov for kvalitetsdeklaration af regneprincipper og konsekvensvurderinger**

Ministerierne offentliggør en lang række konsekvensvurderinger af ændringer i den økonomiske politik, og konsekvensvurderingerne baserer sig på en række på forhånd fastlagte metoder og principper. Konsekvensvurderingerne udgør en væsentlig del af beslutningsgrundlaget for den økonomiske politik.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

*“Ministerierne gennemfører hvert år en lang række beregninger, der viser de sandsynlige effekter af aftalte eller påtænkte ændringer i den økonomiske politik. Det er et stort og vigtigt arbejde, der udføres i ministerierne, og ministerierne gør det godt. Men der er plads til forbedring.”*

*“Det er vigtigt, at regneprincipper og konsekvensvurderinger er veldokumenterede, så offentligheden principielt set kan følge hele beregningsgangen og finde alle antagelser. Det kan man ofte ikke i dag.”*

*“Vi anbefaler, at der indføres en kvalitetsdeklaration for regneprincipper og de konkrete konsekvensvurderinger. Det vil bidrage til en mere nuanceret og oplyst debat om de beregninger, som ministerierne fremlægger, og som udgør en vigtig del af grundlaget for politiske beslutninger.”*

Vismandsrapporten, *Dansk Økonomi, efterår 2021*, er udarbejdet forud for mødet i Det Økonomiske Råd, den 12. oktober. Vurderinger og anbefalinger i rapporten og i denne pressemeddelelse er alene formandskabets.

De Økonomiske Råds formandskab består af: Carl-Johan Dalgaard, Nabanita Datta Gupta, Lars Gårn Hansen samt Jakob Roland Munch.

Rapporten og denne pressemeddelelse er klausuleret til tirsdag den 12. oktober kl. 12.00. Der indkaldes til pressemøde om rapporten:

### **Pressemøde på Den sorte Diamant Tirsdag den 12. oktober kl. 12.30**

Yderligere oplysninger:

John Smidt, Direktør for De Økonomiske Råds sekretariat  
Telefon: +45 6185 2041, Mail: [jsm@dors.dk](mailto:jsm@dors.dk)

Hjemmeside: [www.dors.dk](http://www.dors.dk) Twitter: [@DORSekretariat](https://twitter.com/DORSekretariat)